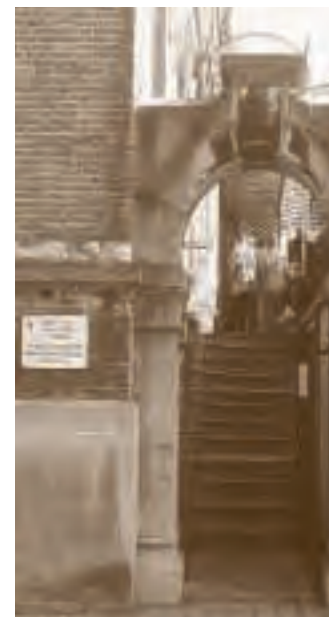

CPAS redéployer la politique sociale à Ixelles

Toute personne a droit à l'aide sociale et sous certaines conditions de nationalité, de résidence et de ressources, le droit à un minimum de moyens d'existence (minimex). Le Centre public d'Aide sociale - CPAS, pivot de l'aide sociale délivrée au niveau communal, a pour mission de mettre en œuvre ces droits en assurant aux personnes et aux familles en difficulté, voire en détresse sociale, l'aide due par la collectivité.

QUELQUES-UNS DES ASSISTANTS SOCIAUX DU CPAS.

Un indépendant fait faillite et se retrouve, du jour au lendemain, sans aucune ressource. Une personne âgée qui dispose d'une modeste pension n'arrive plus à faire face aux dépenses qu'occasionne son état de santé. Un jeune quitte l'école sans qualification suffisante pour accéder à un emploi ou avoir droit aux allocations de chômage. Un étudiant, en conflit avec ses parents, n'a plus les moyens de poursuivre sa scolarité parce qu'il est privé du soutien matériel et affectif de sa famille. Suite à une rupture familiale, une femme, sans activité professionnelle, se retrouve seule pour assumer l'éducation de ses enfants. Une personne sans-abri n'a droit à aucune allocation sociale, parce qu'elle est sans domicile. Une famille surendettée est menacée de coupure de gaz ou d'électricité parce qu'elle ne peut plus payer les factures.

Voici quelques exemples de situations que rencontrent quotidiennement les travailleurs du CPAS. Elles sont bien éloignées de l'image caricaturale de l'usager du CPAS, celle du marginal en rupture sociale complète. En effet, en raison d'une trajectoire de vie difficile, d'un accident de la vie, d'un exil pour fuir la misère ou les persécutions, un nombre de plus en plus important de personnes ne jouissent pas pleinement des droits fondamentaux en principe garantis à chaque citoyen: droit à la sécurité sociale, droit au travail, droit à l'éducation, droit au loge-

ment, droit à la santé, etc. Pour faire face à leurs difficultés, ces personnes sont en droit de pouvoir compter sur l'aide du CPAS. Cette aide peut être matérielle, sociale, médicale, médico-sociale ou psychologique. Elle est déterminée en fonction de la situation de la personne et nécessite l'accomplissement de certaines démarches.

Le CPAS peut octroyer une aide financière, mais celle-ci ne se limite pas à un minimex ou à une aide sociale équivalente. Ainsi, en matière de santé, le CPAS peut intervenir dans les frais médicaux et pharmaceutiques ou le paiement des cotisations de mutuelle. En ce qui concerne le logement, il peut par exemple aider à la constitution d'une garantie locative, intervenir dans le paiement de factures d'énergie ou dans l'achat de meubles. L'aide financière peut également prendre la forme d'avances sur des allocations auxquelles peut prétendre la personne une fois sa situation administrative régularisée (allocations de chômage, allocations familiales, de handicapé, pension, indemnités de mutuelle).

Mais l'aide financière ne constitue qu'une facette de l'action du CPAS que l'on ne peut réduire à la délivrance d'un "chèque". L'ambition est d'offrir un véritable soutien aux personnes qui sont souvent très seules face à leurs difficultés et dont beaucoup ont connu, au cours

de leur vie, des expériences malheureuses auprès de services sociaux ou d'administrations. Accueillir, écouter, renseigner, conseiller, orienter, assurer une guidance psychosociale, tel est le souci majeur des travailleurs pour rechercher avec la personne les solutions les plus adaptées à ses difficultés, à ses possibilités et à ses aspirations. L'objectif est, par un travail social de qualité, de permettre à la personne de reprendre pied et de s'inscrire dans un processus d'insertion sociale et professionnelle. Pour atteindre au mieux cet objectif, le CPAS a créé différents services.

Le service social reçoit et traite toutes les demandes d'information ou d'aide sociale. Toute personne qui le souhaite sera reçue par un assistant social. Celui-ci procèdera à l'examen de la demande pour déterminer avec la personne l'aide la plus adéquate ou l'orienter vers un organisme ou un service du CPAS davantage compétent.

Cap Emploi est la cellule d'insertion socio-professionnelle. Sa mission est de guider les jeunes et les moins jeunes dans la recherche d'un emploi ou d'une formation susceptible de déboucher sur un emploi. Chaque personne sera amenée à élaborer, en collaboration avec l'agent d'insertion, un projet qui fera l'objet d'un contrat. C'est avec le même objectif d'insertion sociale et professionnelle que sont organisés des cours de français et de néerlandais. Outre l'apprentissage de la langue, ces cours sont aussi l'occasion

d'une initiation au fonctionnement des institutions de notre société et d'un enseignement des droits et des obligations de tout citoyen.

Le service d'aide aux familles et aux personnes âgées peut procurer une aide familiale ou une aide ménagère aux personnes qui éprouvent des difficultés à accomplir les tâches domestiques. Ce service s'occupe également d'organiser le placement en maison de repos des personnes âgées qui ne peuvent plus ou ne souhaitent plus rester chez elles. Ainsi, la Résidence Van Aa accueille 153 résidents avec, comme philosophie, le respect et le maintien de leur autonomie. Le CPAS gère également la Maison de la Jeunesse qui accueille 24 enfants et jeunes mineurs qui, pour diverses raisons, ne peuvent plus vivre au sein de leur famille.

Par ailleurs, le CPAS est propriétaire d'immeubles qu'il met en location. La liste des candidats est établie en fonction de critères tels que les revenus et la situation familiale et de santé. Cette procédure permet à des personnes qui disposent de faibles ressources d'accéder à un logement bon marché. Si le parc immobilier du CPAS s'est agrandi au cours des dernières années, il reste malheureusement beaucoup trop réduit pour répondre aux nombreuses demandes qui émanent notamment de grandes familles, particulièrement exclues du marché locatif privé ixellois dont les prix sont de plus en plus exorbitants.

Pour remplir ses missions, le CPAS d'Ixelles emploie près de 400 personnes. La variété de formation du personnel reflète la diversité de ses activités. Assistants sociaux, aides familiales ou ménagères, éducateurs, infirmiers, architecte, juristes, cuisiniers, personnel administratif, ouvriers, autant de fonctions nécessaires à la qualité des services offerts à la population.

Une instance politique, moins connue que le Conseil communal et le Collège, définit la philosophie et les priorités d'action du CPAS. Il

s'agit du Conseil de l'aide sociale dont les membres sont élus par le Conseil communal et qui désigne en son sein le Président. C'est ce dernier qui dirige les activités du CPAS. Autre figure importante de l'organisation et du fonctionnement du CPAS: le Secrétaire. Chef du personnel, c'est notamment lui qui dirige l'administration et est le garant de la légalité des décisions.

Le CPAS constitue souvent le dernier recours sur lequel tout citoyen est en droit de pouvoir compter. Il est de la volonté de la Présidente,

des Conseillers de l'aide sociale et du personnel du CPAS d'Ixelles de faire en sorte que chaque habitant de la commune puisse y avoir recours en cas de difficulté. Le CPAS a également comme ambition de développer différents projets d'insertion sociale et de participation des usagers à la vie communale. La réussite de ces projets nécessite une connaissance réciproque et une collaboration avec l'ensemble des organismes et des associations actives à Ixelles et du soutien de la population de l'action du CPAS au bénéfice des plus isolés et des plus démunis.

INFOS UTILES

Centre public d'Aide sociale d'Ixelles
Chaussée de Boondael 92 - 1050 Bruxelles
Tél. 02 641 54 11 - Fax 02 641 55 55 -
www.ixelles.be

Si vous avez besoin d'une information ou d'un conseil, si vous désirez rencontrer une personne compétente qui vous aidera à voir plus clair dans votre situation et à n'hésitez pas à vous adresser au CPAS. Voici quelques numéros de téléphone qui pourront vous être utiles:

Service social: 02 641 54 47
Cap Emploi (cellule d'insertion socio-professionnelle): 02 641 56 63
Service d'aide aux familles et aux personnes âgées (aides ménagères et familiales):
02.641 56 53
Résidence Van Aa: 02 641 56 00
Maison de la Jeunesse: 02 641 56 50

Pour obtenir un rendez-vous avec un assistant social, vous pouvez également vous rendre directement au service social. Une permanence d'accueil a lieu chaque jour entre 8 heures et 12 heures. Elle se situe au 92, chaussée de Boondael (près de la place Flagey).

Le CPAS en quelques chiffres

Les chiffres illustrant les activités du CPAS varient au cours des mois sous l'influence de différents facteurs dont certains dépassent le contexte communal. Ainsi, par exemple, si on assiste à une diminution du nombre de minimexés, l'actuelle opération de régularisation de personnes illégales entraîne a contrario une hausse du nombre de bénéficiaires de l'aide sociale. Citons toutefois quelques chiffres récents, le plus souvent au 31 août 2001.

- 2513 personnes bénéficient du minimex ou de l'aide sociale.
Il s'agit du nombre de titulaires de dossiers. Ce chiffre ne traduit donc pas le nombre réel de personnes concernées par les aides octroyées (enfants à charge, conjoint, etc.). Les aides se répartissent comme suit :
1205 personnes bénéficient du minimex, 644 d'une aide sociale financière et 664 d'une aide médico-pharmaceutique;
un peu plus de la moitié sont des hommes;
plus de la moitié des personnes aidées sont isolées;
475 personnes ont entre 18 et 25 ans ; 1188 ont entre 26 et 45 ans ; 850 ont 46 ans et plus;
56 % sont Belges, 7,5 % sont ressortissants de l'Union européenne, 5% sont demandeurs d'asile en cours de procédure, 5% sont des réfugiés politiques reconnus tandis que les 26,5 % restant proviennent de plus de 80 pays;
le minimex est également attribué à plus de 250 étudiants inscrits dans un cycle d'étude (secondaire, technique ou supérieur) à temps plein.
- Plus de 200 personnes bénéficient des services d'une aide ménagère ou familiale
- Le CPAS procure actuellement un emploi à plus de 80 personnes dans le cadre des articles 60 et 61 de la loi organique des CPAS.

Pour mener à bien ses missions, le CPAS dispose d'un budget qui s'élève à près de 1.6 milliard de francs dont quelque 600 millions BEF (39 662 963 ₣) proviennent de l'intervention communale. Le reste du budget résulte notamment de l'intervention ou de subsides de l'Etat fédéral et de la Région de Bruxelles-Capitale.

Conseil de l'Aide sociale

Anne Herscovici (Ecolo)
place Albert Leemansplein, 5
Présidente du CPAS
OCMW-voorzitster

Maria Kaatee
rue Lesbroussartstraat, 94

Hassan Chegani
avenue du Pesage, 13
Waaglaan

Philippe Brunelli
rue Lesbroussartstraat, 29

Josiane Fiolle
avenue Emile de Bécolaan, 102

Ixelles

Miguel Gonzales
rue Emile Banningstraat, 29

Elsene

André Verstraeten
rue du Viaduc, 89
Viaductstraat

O.C.M.W. de sociale politiek in Elsene herontplooiën

Iedereen heeft recht op sociale hulp en, onder bepaalde voorwaarden van nationaliteit, huisvesting en inkomsten, op een minimum levensmiddelen (bestaansminimum). Het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn, spil van de sociale hulp op gemeentelijk niveau, heeft als opdracht deze rechten te verwezenlijken door aan personen en families in nood, of in sociale wanhoop, de hulp aan te bieden die de collectiviteit hen moet toestaan.

Een zelfstandige gaat failliet en verliest op één dag zijn bestaansmiddelen. Een bejaarde mens, die over een klein pensioen beschikt, kan voor zijn geneesmiddelen niet meer betalen. Een jongere verlaat zijn school zonder voldoende kwalificatie om een job te vinden of recht te hebben op werkloosheidsuitkering. Een student, die in conflict is met zijn ouders, kan niet verder studeren omdat hij van zijn familie geen materiële noch morele steun meer krijgt. Tengevolge van een familiebreuk blijft een moeder alleen en werkloos om haar kinderen op te voeden. Een dakloze kan geen sociale steun bekomen omdat hij geen huisvesting heeft. Een familie, die diep in de schulden zit, wordt met een gas- of elektriciteitsafsluiting bedreigd omdat ze de facturen niet meer kan betalen.

Die soorten situaties hebben de O.C.M.W. werkers dagelijks te behandelen. We zijn ver van de karikaturale O.C.M.W. "bijstandtrekker" of van de alleenstaande marginaal, die alle verbandingen met de maatschappij gebroken heeft. Ingevolge een moeilijke levensloop, een ongeluk, een ballingschap om aan ellende of vervolging te ontsnappen, zijn er meer en meer mensen die van de fundamentele rechten (die in principe aan elke burger toegekend worden) niet volledig genieten: het recht op sociale verzekering, op werk, op een opleiding, op gezondheid, enz. Om hun problemen te behandelen moeten die personen op de hulp van het O.C.M.W. kunnen rekenen: de opdracht

van het O.C.M.W. is precies aan iedereen de nodige sociale hulp aan te bieden om van een deftig en menswaardig leven te genieten. Deze hulp is veelvormig. Ze wordt door de toestand van de persoon bepaald en vraagt een zeker aantal formaliteiten.

Het O.C.M.W. kan weliswaar een financiële hulp toekennen, maar de steun beperkt zich niet tot het uitdelen van het bestaansminimum of van een gelijkwaardige uitkering. Op gebied van gezondheid kan het O.C.M.W. bij voorbeeld een gedeelte van de medische en apothekerskosten of van de ziekenfonds premies uitbetalen. Qua huisvesting kan het O.C.M.W. een huurwaarborg, een energierekening of een minimum meubels helpen betalen. De financiële steun kan ook een voorschot zijn op uitkeringen waarvan een persoon zal genieten wanneer haar dossier in orde zal zijn (werkloosheidsuitkering, kinderlijslagen, hulp aan gehandicapten, pensioen, ziekenfondsvergoeding).

Maar de financiële hulp is maar één aspect van de actie van het O.C.M.W.: men kan ze niet tot de uitkering van een "cheque" beperken. Het doel is een ware steun te bieden aan de personen die vaak zeer eenzaam voor hun moeilijkheden staan en waaronder velen bittere ervaringen in hun leven hebben gekend, bij andere sociale diensten of besturen. Ontvangen, luisteren, inlichten, aanraden, oriënteren, een psychosociale begeleiding bezorgen, dit zijn de voornaamste taken van de maatschappij-

DE ADMINISTRatieve PLOEG VAN DE SOCIALE DIENST

ke assistenten, die met de persoon de meest aangepaste oplossingen zoeken aan haar moeilijkheden, volgens hun capaciteiten en verlangens. Het oogmerk is, door een goed sociaal werk aan de persoon de mogelijkheid aan te bieden terug op haar benen te staan en zich in het sociale en professionele leven progressief terug in te schakelen. Om die doelstellingen te bereiken heeft het O.C.M.W. verschillende diensten opgericht.

De sociale dienst ontvangt en behandelt alle aanvragen voor informatie of voor sociale hulp. Iedereen die het wenst wordt door een sociaal assistent(e) ontvangen. Deze zal de aanvraag bestuderen om met de persoon de meest aangepaste vorm van hulp te bepalen of de persoon naar een meer bevoegde instelling of naar een afdeling van het O.C.M.W. te oriënteren.

Raad voor Maatschappelijk Welzijn

Michel de Heusch
rue Simonisstraat, 34

Myriam Nikolic
rue Maesstraat, 91

Pierre Vanderliden
rue du Collègestraat, 44

Christine de Warsegger-
de Visscher (PRL/FDF)
rue Louis Hymansstraat, 43

Marc Guebel
Place Eugène Flageyplein,
73

Ixelles

Francis Bonnet
rue des Héliènes, 32
Hellenenstraat

Elsene

Le Secrétaire / de Secretaris
Jacques Rucquoi

“Kaap Tewerkstelling” is een afdeling voor socioprofessionele inschakeling. Haar taak is jongeren en minder jongen een job (of een opleiding die op een job kan uitkomen) te helpen zoeken. Elke persoon zal ertoe gebracht worden een ontwerp in samenwerking met de inschakelingsagent op te richten, met het oog op een contract. Met dezelfde socioprofessionele doelstelling worden taalcurssussen georganiseerd. Naast de kennis van de taal geven die lessen een overzicht van de werking van onze instellingen alsook van de rechten en plichten van iedere burger.

De dienst Gezins - en Bejaardenhulp kan een gezins - of huishoudelijke helpster te beschikking stellen van de personen die het moeilijk hebben met het dagelijkse huishouden. Deze dienst helpt ook bejaarden, die niet meer kunnen of niet meer wensen thuis te blijven, een plaats in een rusthuis te vinden. In dat opzicht ontvangt de Residentie Van Aa 153 mensen, met als opvatting respect voor en behoud van iedereens autonomie. Het O.C.M.W. beheert ook het Jeugdhuis, waar kinderen en minderjarige ontvangen worden, die voor verschillen-

de redenen in de schoot van hun familie niet meer kunnen leven.

Het O.C.M.W. is ook eigenaar van huizen die te huur zijn. De kandidatenlijst wordt volgens bepaalde criteria vastgesteld, zoals de inkomsten en de familietoestand van de personen. Dergelijke reglementering geeft de mogelijkheid aan mensen die over kleine inkomsten beschikken een goedkope woning te bekommen. Deze laatste jaren is het patrimonium van het O.C.M.W. wel groter geworden, maar is toch jammer genoeg nog veel te klein om de talrijke aanvragen te beantwoorden. Die aanvragen komen, onder anderen, van grote gezinnen, die het bijzonder moeilijk hebben de privé markt binnen te treden, waar prijzen alle perken te buiten gaan.

Om al die taken te vervullen beschikt het O.C.M.W. over ongeveer 400 ambtenaren. De opleiding van het personeel weerspiegelt de diversiteit van de opdrachten. Maatschappelijke assistenten, gezins - of huishoudelijke helpsters, opvoeders/opvoedsters, verplegers/verpleegsters, een architect, juristen, kokken/kokkinnen,

bedienden en vakarbeiders zijn daar om de kwaliteit van de diensten aan de bevolking zo doeltreffend mogelijk te houden.

Een politieke instelling, minder bekend als de Gemeenteraad of het College, beslist over de opvattingen en de prioriteiten van het O.C.M.W. Het is dan de Raad voor Maatschappelijk Welzijn, waarvan de leden door de Gemeenteraad gekozen worden en die één van haar leden als Voorzitter/Voorzitster kiest. Deze laatste beheert de activiteiten van het O.C.M.W. Een andere belangrijke figuur voor de organisatie en voor het functioneren van het Centrum is de Secretaris. Als hoofd van het personeel leidt hij het bestuur en staat hij in voor de wettelijkheid van de beslissingen.

Als kern van de sociale hulp in een Gemeente is het O.C.M.W. dikwijls de laatste redmiddel waarop iedere burger moet kunnen rekenen. Het is de wens van de Voorzitster, van de Raadsleden en van het Personeel van het Elsene O.C.M.W. dat iedere inwoner van de Gemeente niet aarzelt om met de diensten contact te

nemen met het doel dat redmiddel te vinden. Het O.C.M.W. heeft de ambitie verschillende ontwerpen te ontwikkelen om de burgers in het leven van onze Gemeente te laten inschakelen en eraan te laten deelnemen. Het succes van die projecten eist een wederzijdse kennis van en een samenwerking met al de instellingen en verenigingen die actief zijn op Elsene. Het eist ook de steun van de bevolking aan de actie van het O.C.M.W. ten gunste van de eenzaamsten en de armsten onder onze bevolking.

NUTTIGE INFO

Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
Boondaalse steenweg, 92 - 1050 Brussel
Tel. : 02 641 54 11 - Fax : 02 641 55 55
- www.elsene.be

Indien u een informatie of een raadgeving nodig heeft, indien u een bekwame persoon wenst te ontmoeten, die u zal helpen om uw situatie duidelijker te overwegen, aarzel dan niet om u tot het OCMW te wenden. Hieronder vindt u een paar telefoonnummers die nuttig kunnen zijn :

Sociale Dienst : 02 641 54 47
Kaap Tewerkstelling (Afdeling voor socioprofessionele inschakeling) : 02 641 56 63
Dienst Gezins- en Bejaardenhulp (gezins- en huishoudelijke helpsters) :
02 641 56 53
Residentie Van Aa : 02 641 56 00
Jeugdhuis : 02 641 56 50

Om een afspraak te hebben met een maatschappelijke assistent(e) kunt u ook rechtstreeks naar de sociale dienst gaan. Een permanente ontvangst staat tot uw beschikking tussen 8u00 en 12u00, Boondaalse steenweg, 92 (dichtbij het Flageyplein).

Het OCMW In enkele cijfers

De cijfers die aanduidingen geven over de activiteiten van het OCMW variëren in de loop van de maanden, onder invloed van een hele reeks factoren, waarvan sommigen niets met de Gemeente te maken hebben. Een voorbeeld : het aantal mensen aan wie het bestaansminimum toegekend wordt daalt in het algemeen, maar de tegenwoordige regularisatie van de “illegalen” veroorzaakt in tegenstelling het stijgen van het aantal mensen die sociale steunverlening nodig hebben. Hier vindt u nochtans recente cijfers, de meesten geldig op 31 augustus 2001.

- 2513 personen worden met het bestaansminimum of met sociale dienstverlening gesteund. Dit is het cijfer van mensen die een dossier hebben. Het cijfer weerspiegelt dus niet helemaal het aantal personen aan wie de verschillende soorten hulp toegestaan worden (kinderen ten laste, echtgenoot/echtgenote, enz.). De hulp onderverdeelt zich als volgt :
 - 1205 personen bekomen het bestaansminimum, 644 genieten van een financiële sociale hulp en 664 van een medische en/of farmaceutische hulp ;
 - iets meer dan de helft van die personen zijn mannen ;
 - meer dan de helft van hen zijn alleenstaanden ;
 - 475 personen zijn tussen 18 en 25 jaar oud; 1118 tussen 26 en 45 ; 850 zijn 46 en meer ;
 - 56% zijn Belgen, 7,5% komen uit de Europese Unie, 5% zijn asielzoekers van wie het dossier de loop van de procedure volgt, en de overblijvende 26,5% zijn afkomstig van meer dan 80 landen ;
 - het bestaansminimum wordt ook aan meer dan 250 studenten toegekend, die in een full time cyclus studies ingeschreven zijn (secundair, technisch of hoge school).
- Meer dan 200 personen genieten van de diensten van een gezins - of huishoudelijke helpster ;
- Het OCMW biedt tegenwoordig een job aan meer dan 80 personen, in het kader van artikels 60 en 61 van de Organieke Wet van de OCMW's.

Om zijn opdrachten te vervullen beschikt het OCMW over een budget van ongeveer 1,6 miljard BEF (39 662 963 EUR), waarvan ongeveer 600 miljoen BEF (14 873 611 EUR) door de Gemeente gefinancierd worden. Het overige bestaat uit tussenkomsten of subsidies van de Federale Staat en van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest.